

Kako sem potoval v Rusijo.

Napisal *Ferd. L. Tuma.*

(Dalje.)

VIII.

renea v prvo gostilnico, ki jo vidiva, kjer menjava tudi avstrijski denar v rumunskega. Tam nimajo kron niti vinarjev, ampak le ve in bane. Prvo bi odgovarjalo naši kroni, drugo našim vinarjem.

V krčmi sta sedela poleg nekaterih gostov še dva godca: oče je igral na gosli, sin pa ga je spremljal na glasbenem orodju, ki je podobno nekaj kitari, nekaj pa tamburaškemu glasbilu, ki ga imenujemo brač. Te žalostne melodije so mojega prijatelja, ki je glasbeno jako naobražen, tako presunile, da se ni mogel odločiti, da bi šla naprej. Ali drugi gostilniški gosti so kazali le slabo razumevanje teh s čutom igranih melodij. Zakaj ko je šel pobirat stari godec darov, ni skoro nikjer ničesar dobil. Midva mu dava deset banov (po naše devet vinarjev), za kateri dar se kar ni nehal zahvaljevati in priklanjati. Dejal je nekaj svojemu sinu po rumunsko in potem prisedeta bliže naju in nama igrata — Bog zna kako dolgo še, da nisva prej midva odšla. In še odhajajoč se je oziral moj prijatelj z nepopisnim sočutjem na umazana, bleda in upadla godca.

Ali naj popisujem zdaj vso to krasoto, ki sva jo uživala na rumunski zemlji, v dolini reke Prahove? Sto in sto golih vrhov, same ostre sive pečine štrle proti nebu, pogorje, kamor še ni stopila človeška noga. Samo orli in bliski imajo tam svoje neizmerno domovje in v ljudskih pravljicah živeči škрати, kleki in kar je še podobnih namišljenih duhov, ki niso v resnici nikdar živeli, ampak si jih je izmislila le bogata človeška domišljija.

In če je pogled na te strme vrhove že zdaj tako krasen, ko odsevajo v njih pekoči solnčni žarki, kaj naj šele rečem o njih, ko sva jih gledala prihodnjega dne kmalu po tretji uri zjutraj, ko se upira vanje krvavordeča jutranja zora. Človek bi mislil, da je v peklu ali pa v deželah, ki jih popisuje pravljica „Tisoč in ena noč“.

Hodila sva na dan povprek po 13 ur: zjutraj od štirih do desetih dopoldne in popolne od treh do devetih zvečer. Drugače pa sva izvečine spala ali pa pisala domov. Naj še omenim, da morajo biti tu prav čudne razmere

v poštni upravi. Zakaj pogubili so nam vsaj polovice pisem, ki sva jih odposlala, četudi sva delala naslove kakor mogoče vestno.

D drugega dne, odkar sva bila na Rumunskem, srečava kralja, ki se je moral ali nama ali pa najimi opravi dovolj čuditi, zakaj še odhajajoč je vstal v svojem vozu in gledal za nama. Mignil je še svojemu spremljevalcu — adjutant — ki je storil prav tako. Nehote nama uide dobrovoljen smeh, in če bi imel kralj priliko čitati vaš „Zvonček“, bi se morda celo domislil naju dveh potnikov v svoji državi.

Kmalu nato prideva v Sinajo, ki je menda najkрасnejši kraj v deželi. Kar je Francozom Nizza, Italijanom Riviera, Rusom Krim in Avstrijcem Opatija, to je Rumuncem Sinaja. Tu imajo najimovitejši Rumuni svoje vile. Tudi kralj biva poleti tu.

Kar si le more poželeti bogat letoviščar, vse dobi tu: razkošno opravljene hotele, razne gledališke družbe, izborna godbo, po več ur dolga izprehajališča med temnim smrečjem itd.

Nad mestom se dviga tristo let stari samostan, ki je bil nekdanjim potnikom, ki so hodili preko tega prelaza, to, kar je samostan sv. Bernarda ljudem, ki gredo čez švicarski prelaz istega imena. Tu je dobil potnik prenočišče, hrano in krepko pijačo. Dandanes seveda, ko drži tod železnica, ni treba več te gostoljubnosti. Obžalujem pa še zdaj, da nisem vedel prej, da je ogled po samostanu dovoljen. Zvedela sva to šele nekaj dni potem, ko sva bila že daleč odtod.

V Sinaji sva tudi prenočila. Ker sva izpraševala prepozno za ležišče, naju ni mogel sprejeti noben hotel več. Ne da bi se obotavljala, skleneva, prenočiti tudi danes pod milim nebom. Poslušala sva zvečer še godbo na bulvaru. Bulvare so imenovali Francozi izprehajališča, ki so jih napravili na nekdanjih okopih, ki so obdajali vsako mesto. Godba pa je igrala tako divno, tako čuvstveno, da ne morem tega nikomur povedati. Potem pa si poiščeva ob Prahovi, ki teče tod mimo, nekaj pripravnih dreves, kjer razpeva spalno mrežo.

Mraz naju prebudi zjutraj. Že pred štirimi sva bila na nogah, zatopljena v neizmerno panoramo v najrazličnejših stopnjah rdeče barve se izpreminjajočih gor. Potem pa mi je pravil tovariš, da me je ostavil ponoči v mreži in šel nazaj na izprehajališče, kjer je igrala še vedno godba pred veliko kavarno.

Na poti srečujeva vse jutro rumunske žene, ki so jezdile konje, za vsako pa je stopal še en konj, ki je imel naloženo na hrbtu zelenjavo in podobnega sočivja, namenjenega na sinajski trg. Če sva pa srečala moške, je naju izpraševal vsak z „unde merdžete?“ (kam greste?).

Otroci, le pomislite, kako rada bi jim odgovorila, vprašala, kaj je to, kaj ono, bili smo vkup ljudje, živi, ustvarjeni po eni podobi, in vendar se nismo razumeli. Pokazala sva jim, da ne znava rumunski, in potem so zmajali z glavo. Samo eden, bil je malo vinjen, je naju ošteval potem z „manudrakuli“. Kaj se to pravi, res ne vem. Sešel sem se dobro leto

potem na Dunaju z Rumuncem, pa ta je znal tako malo nemščine in francoščine, da mi ni mogel raztolmačiti tega izraza.

Prve rumunske besede se naučiva v umazani kavarni majhne rumunske vasi. Mož je znal okrog sto besed nemščine, in tako smo se malo razumeli. Kar sva želela drugih izrazov (n. pr. konj, mačka, cerkev, železnica . . .) in ker jih ni poznal kavarnar v nemščini, mu jih — nariševa s kredo na mizo. Smejali smo se vsi prav od srca, vendar pa veva zdaj oba, da se pravi cerkvi po rumunski biséria, peč je mášina itd.

Naslednjega dne dospeva v Kámpine, kjer se nehajo Transilvanske Alpe in se prične velika planjava, imenovana Valahija. (Dalje.)

Micika — Mica.

Spisal *Fr. Rojec.*

I.

Zoretova Micika je bila sama doma. Sedela je v sobi za mizo ter se pripravljala, da bi spisala šolsko nalogo. Pred njo na mizi je bilo vse pripravljeno za pisanje, Miciki bi bilo treba le pero prijeti v roko, ga pomočiti v tinto ter začeti pisati, in kmalu bi bila dovršena njena naloga; ali tisti dan se kar ni mogla lotiti tega dela. Naslonila se je s komolcem na mizo, podprla glavico z dlanjo in s temnim pogledom zamišljena zrla tja nekam proti vratom.

Kaj se ji je prigodilo, kaj premišlja? Bila je dotlej vedno tako vesela in razposajena, a zraven tega vendar jako pridna in poslušna ter ni nikdar odlašala z nobenim šolskim delom.

Solnce se je že nagnilo k zatonu, in njegovi žarki so prodirali skozi veje sadnega drevja in skozi okno v sobo ter barvali zid poleg vrat s svetlimi, pomarančastorumenimi lisami. Vežne duri so rahlo zaškripale. V veži so se oglasili koraki. Prišla je domov s polja Micikina mati, da zakuri v peči in skuha večerjo.

Micika jo je precej spoznala po hoji in začela klicati:

„Mati, mati, pojdite noter, bom vas nekaj vprašala.“

„Ne utegnem, Micika, ne utegnem hoditi noter,“ se je oglasila mati v veži. „Ako me hočeš kaj vprašati, me kar vprašaj in jaz ti bom odgovorila tu v veži. Ali pa pridi ven! Hitro moram pripraviti večerjo za nas in za delavce, da ne bodo predolgo čakali, ko pridejo v mraku trudni in lačni domov.“

„Tudi jaz nimam časa, mati. Spisati moram še danes šolsko nalogo, ker nam je gospodična učiteljica v šoli že večkrat rekla, da naj nihče ne odlašaja na jutri, kar lahko stori danes!“